

EXERCICIS DE REPÀS DE SETMANA SANTA. MODEL DE CORRECCIÓ

1. *Canvia la paraula subratllada per la que hi ha entre parèntesis i realitza els canvis oportuns:*

- a) L'investigador perspicaç (investigadora) – la investigadora perspicaç
- b) Un caviar rus (turistes) – uns turistes russos / unes turistes russes
- c) Un bé escàs (existències) – unes existències escasses
- d) Un músic precoç (criatures) – unes criatures precoces
- e) Un amic opulent (famílies) – unes famílies opulentes
- f) Pares proclius (germana) – germana procliu
Procliu = Que tendeix a alguna cosa
- g) Trajecte curvilini (trajectòria) – trajectòria curvilínia
- h) Cupó nul (butlleta) – butlleta nul·la
- i) Una cabra rude (estruç) – un estruç rude
- j) Cadires flonges (pa) – pa flonjo
- k) Germà afí (germanes) – germanes afins
- l) Idea vàcua (continguts) – continguts vacus
- m) País limítrof (frontera) – frontera limítrofa
- n) Home ventríloc (dones) – dones ventríloques
- o) Barri perillós (afores) – afores perillosos
- p) Nen prodigiós (titella) – titella prodigiós
- q) Fragància dolça (aroma) – aroma dolça
- r) Destí fal·laç (gènesi) – gènesi fal·laç
- s) Signe confús (senyals) – senyals confusos

2. *Completa la taula següent:*

SINGULAR	PLURAL
Bacallà	Bacallans
Maniquí	Maniquins
Reflex	Reflexos

Imprès	Impresos
Món	Mons
Calamarsó	Calamarsons
Agró [Tipus d'ocell, similar a la garsa]	Agrons
Làtex	Làtexs
Dúplex	Dúplexs
Marroquí	Marroquins
Bon jan	Bons jans
Text	Texts / textos
rodamón	Rodamons
Robí	Robins
Àpex	Àpexs
Tucà [Ocell]	Tucans
Vèrtex	Vèrtexs
Hèlix	Hèlixs
Xaman [Sacerdot que fa cures màgiques]	Xamans
Domàs	Domassos
Safrà	safrans
Protozou	Protozous

3. Identifica la categoria gramatical dels **QUE** i **QUÈ**, que apareixen en aquestes frases:

- El **que** (pronomen relatiu) m'expliques no em sorprèn gens ni mica. Però, escolta, **què** (pronomen interrogatiu) en pensa el meu cunyat?
- Que** (conjunció) no saps l'hora **que** (pronomen relatiu) és? Apa, aixeca't, **que** (conjunció) faràs tard!

- c) Pensa't'ho, que (conjunció) no corre pressa. A més, la decisió que (pronomen relatiu) prenguis ha de ser en ferm. Ja ho saps, quan ho sàpigues, ja em diràs el què (substantiu)
- d) No sé què (pronomen interrogatiu) s'ha pensat que (conjunció) vull el nou director de l'empresa.
- e) Què (pronomen interrogatiu) t'ha dit el Roger? Doncs, ves, què (pronomen interrogatiu) m'havia de dir? Que (adverbi) n'ets de pesat! Evidentment, que (conjunció) no.
- f) M'adonava que (conjunció) la meua presència l'inquietava. Què (pronomen interrogatiu) esperava? Que (conjunció) potser volia que (conjunció) no em presentés a l'examen?
- g) - Mira, Manel, que (conjunció) has vist la noia que (pronomen relatiu) porta el banyador groc? Fixa't'hi... Que (adverbi) n'és de bonica!
- Què (pronomen interrogatiu) dius, Lluís!

4. MORFOLOGIA VERBAL. Completa aquestes frases amb la forma adient del verb que hi ha entre parèntesis:

1. Aquest gos, si jo no el TRAGUÉS/TRAGUÉSSIM/TRAGUÉSSIU/TRAGUESSIS/TRAGUESSIN a passejar, es moriria de pena.
2. Si no VALGUÉS tants diners, m'ho compraria de seguida.
3. Us vaig dir que no us RIGUÉSSIU de la vostra germana.
4. Això, si no m'ho DIGUÉSSIU vosaltres, no m'ho creuria.
5. La mestra volia que ESCRIGUÉSSIM amb ploma, nosaltres.
6. RECONEC que he fet mal fet, de comprar-me un vestit tan car.
7. Si no DEGUÉSSIM tants diners, podríem demanar un altre crèdit.
8. Què ens podríem comprar, si TINGUÉSSIM un milió d'euros?
9. Els avis volien que la Mercè VISQUÉS amb ells una temporada.
10. Ei, vosaltres, no VULGUEU córrer tant, que no cal.

11. Com que són tan alegres tot s'ho prenen RIENT.
12. Els vaig demanar que el cafè me'l MOLGUESSIN ben fi.
13. Si en Jordi VOLGUÉS ser veterinari, el seu pare fóra feliç.
14. És un malcriat: els seus pares li ho CONSENTEN tot.
15. Si ens ho HAGUÉSSIM POGUT/POGUÉSSIM permetre, ens hauríem comprat un pis més gran.
16. Si M'HAGUÉS VOLGUT/VOLGUÉS comprar-me una moto, ja fa temps que me l'hauria comprada.
17. L'advocat va negar que el seu client ESTIGUÉS al corrent de les brutalitats que havien COMÈS
18. Només et demano que RECULLIS els papers que has escampat.
19. Si no PODEU venir a l'excursió, aviseu-nos abans de dissabte.
20. És un assumpte que necessita una sortida que SATISFACI alhora polítics i científics.
21. L'entrenador els havia manat que CORREGUESSIN més de pressa.
22. Els EUA han advertit que si s'aprovés es COMPROMETRIA encara més el procés de pau.
23. TV3 haurà EMÈS 140 episodis de la sèrie que TRANSCORRE en els soterranis del metro.
24. Si la grua S'ENDUGUÉS el cotxe, m'enfadaria moltíssim.
25. Ara diuen que aquest virus s'ha ESTÈS com una taca d'oli.
26. Podríem parlar-ne si no ESTIGUÉS/ESTIGUESSIS tan enfadat, home.
27. Sigueu de bona pasta i TINGUEU bon cor, fills meus.
28. Si RECORREGUÉS els 10 km que falten fins a l'arribada caminant, l'organització ens penalitzaria.
29. Digues als teus germans que et DONIN un cop de mà.
30. No et vagis MOVENT amunt i avall com si FOSSIS un ventilador, home!
31. No us MOGUEU d'aquí, que ara torno.
32. Si haguessis vingut més aviat HAURIES BEGUT una mica de licor d'herbes.
33. Diuen que ens hem d'estrènyer el cinturó, però ells no se l'han ESTRET pas.

34. És molt estrany que aquest senyor APAREGUI, ara, tot d'un plegat.
35. Si l'amor IRROMPÉS en la meua vida, seria molt més feliç.
36. Entreu, ENCENEU el llum i TRAIU-VOS els abrics.
37. No emboliquem la troca, no CONFONGUEM les coses!
38. Us he dit que no SEGUÉSSIU/SEGUEU aquí, que ho acaben de pintar.
39. Cal que SOCORRI tots els habitants del bloc de pisos per evitar una catàstrofe.
40. Sisplau, no em DONIS peixet, vull guanyar sense ajuda.
41. Aquest cotxe ja fa figa, més val que us el VENGUEU aviat.
42. Els pares m'ho CONSENTEN, s'estimen més fer els ulls grossos.
43. Això ja passa de taca d'oli: nens, SEIEU aquí i escolteu-me!
44. Això no té cara ni ulls, no us ho APRENGUEU pas!
45. Us heu de saber les taules de multiplicar: APRENEU-vos-les de memòria.
46. Si això us fa nosa, DIGUEU-ho (DIR) al responsable.
47. Era lleig com un pecat! No em va estranyar gens que CORREGUESSIS cames ajudeu-me quan el vas veure.
48. Li va dir que S'ASSEGUÉS i li va explicar amb tots els ets i uts com havia anat tot.
49. SEIEU en aquest banc d'aquí i espereu-vos una mica.
50. No és normal que encara en DESCONEGUI el reglament, Josep!
51. A mi no m'hi INCLOGUEU, vosaltres, en aquest assumpte!
52. Encara que VALGUESSIN un ull de la cara, les hi regalaria.
53. No crec que hi CAPIGUEM, nosaltres; l'ascensor va ple.
54. Val més que COMONGUEU menys poemes i que estúdieu més.
55. S'hi han AJAGUT tots alhora.
56. Discrepes del seu parer? Sí, en DISSENTEIXO del tot.
57. Els ciutadans aproven que es NEGOCIï amb els sindicats.

58. No creien que APAREGUSSIN més casos de meningitis.
59. Si vols que ells et CONEGUIN i t'estimin, has de fer-ho bé.
60. No, no us en RIGUEU, nois. És molt seriós.
61. N'hi ha uns que hi estan d'acord i uns altres que en DISSENTEIXEN: tants caps, tants barrets!
62. Digui si ASSENTEIX al que ha declarat la part contrària.
63. Desitjo que sigueu feliços i que CONVISQUEU molts anys.
64. PROMOVEU-vos (PROMOURE) una mica més si us voleu donar a conèixer al gran públic.
65. Si tu CORREGUESSIS una mica més potser encara hi arribaríem a temps.
66. Avui el sol LLUU/LLU amb força per la serra de tramuntana i es PERCEP una suavitat especial a l'aire.
67. Si CONTRAGUESSIS matrimoni amb la filla de l'amo viuries amb l'esquena dreta tota la vida.
68. Calia que MOLGUÉS el cafè primer per tal que us sortís més aromàtic.
69. En cas que VEIÉSSIU la Mercè, li diríeu que la busco?
70. Digui si ASSENTEIX al que ha declarat la part contrària.

5. Digues si les següents afirmacions sobre les varietats dialectals orientals són certes o falses.

	Veritat	Fals
a) El rossellonès i el balear fan caure la –a final dels mots esdrúixols acabats en –IA.	X	
b) El rossellonès, igual que l'alguerès, usa l'article masculí 'LO', tot i que depèn de l'àrea geogràfica.	X	
c) El català central es caracteritza per la presència del ieisme, és a dir, l'articulació en [i] d'algunes LL, però no totes.		X
d) L'article salat només es conversa a les Illes Balears.		X
e) El vocalisme tònic del balear es caracteritza pel fet de ser el més simple de tots els dialectes orientals catalans, amb només 5 sons: [a], [e], [i], [o], [u].		X

f) El balear té tendència a articular totes les erres finals.		X
g) L'alguerès es caracteritza per presentar, sovint, metàtesi de la R.	X	
h) L'alguerès i el balear mantenen la distinció entre la B/V.	X	
i) Les formes EN/NA d'article personal s'usen en el balear i el central.		X
j) Tots els dialectes orientals presenten el mateix vocalisme àton [i], [ə], [u], excepte l'alguerès, que presenta [i], [a], [u].	X	

6. Completa el següent quadre:

Terminació de la 1a persona del singular del Present d'Indicatiu				
Català septentrional o rossellonès	Central (de transició)	Central	Balear	Alguerès
-l (canti)	-ut/-uc (cantut, cantuc)	-o [u] (cant[u])	∅ (cant)	∅ (cant)

7. Identifica la varietat dialectal a la qual pertanyen aquests fragments de text:

I. *Passam uns dies a Veneci. Cada vegada que vénc a Veneci m'admir de ses coses d'aquest país i hi trob meravelles.*

- a) Alguerès b) Balear c) Rossellonès

II. *D'ell ne faràs un futbolista; jo el són vist a jugar i va eixurit, el paio! En faràs pas cap mestre, d'aquest, això no! És pas com el seu germà!*

- a) Balear
b) Central
c) Rossellonès

